

Meer natuur in een stedelijk landschap

KLEUR JE TUIN GROEN

VLAAMS
BRABANT

regionaal landschap
Noord-Hageland

regionaal landschap
Pajottenland
& Zennevallei

INHOUD

- 3** Voorwoord
- 5** Project Buizingen (Halle)
- 9** Project Heverlee
- 12** Stappenplan
- 14** Klimaat- en natuursubsidies

DE NATUUR IS GOED VOOR JOU EN MIJ

Vlaams-Brabant is een sterk verstedelijkte, dichtbevolkte regio. De groene, open ruimte is er beperkt.

Hoe kunnen we van onze provincie toch een duurzame regio maken? Dat doen we door de verstedelijkte ruimte groen te kleuren, zoals tuinen, maar ook speelplaatsen en begraafplaatsen bijvoorbeeld. We willen de natuur binnenbrengen in de samenleving door de tuinen biodivers en klimaatbestendig in te richten.

En daar zijn drie goede redenen voor. De natuur is goed voor jou en mij. Goed voor onze gezondheid, ons welbevinden en onze sociale interactie. Met kleine groene inrichtingen maken we ons bovendien minder kwetsbaar voor de klimaatverandering. En tot slot komt meer natuur de biodiversiteit, de fauna en flora, ten goede en helpt het ons om bedreigde soorten in stand te houden.

Natuur is het antwoord op tal van ecologische, sociologische en economische uitdagingen. Wat goed is voor de natuur, is dat ook voor de mens. En daar hoeven we niet eens heel gek voor te doen. Elke kleine actie, ook één in jouw tuin, maakt al het verschil. Deze brochure inspireert je en geeft je tips en tricks. Het regionaal landschap neemt je graag bij de hand om van jouw tuin een groene, biodiverse en klimaatbestendige oase te maken.

Wij kijken alvast uit naar het resultaat!

Regionale Landschappen
Vlaams-Brabant

Tie Roefs
Gedeputeerde voor leefmilieu
Provincie Vlaams-Brabant

PROJECT BUIZINGEN (HALLE)

DE TUIN VAN SIGRID DE TEMMERMAN

Buizingen (Halle)

De tuin van Sigrid is ongeveer 30 m lang en 9 m breed. Sigrid maakte van een stuk gras een compacte bloemenweide, aan één kant plantte ze hagen aan voor bloemen en vlinders. Een oud bad vulde ze met aarde voor een minimoestuin en er kwam een vogelkastje. Sigrid plantte ook fruitbomen aan. De oude zandbak werd geüpicycled tot een moestuinbak, tegen de muur van het aanpalend huis kwamen druiven en tomaten. Op haar tuinbank zit je nu zalig onder een wilgenhut.

**MIJN TUIN, DAT IS PURE
ONTSPANNING VOOR MIJ.
BETERE THERAPIE DAN
BIJ DE PSYCHOLOOG!**

Sigrid De Temmerman

ZO WORDT DE GROENSTRAAT ÉCHT GROEN

'Incredible edible' is het tuinmotto van Sigrid De Temmerman. Alles wat lekker is, mag bij haar groeien en bloeien. In haar tuin, vlakbij het Kluisbos, vind je onder meer bramen en honingbes, druifjes en meloenpeer, tomaten, kruisbessen, courgetten en wilde spinazie en o ja, ook eetbare bloemen.

"In mijn tuin bezig zijn tussen de bloemetjes, de plantjes en de diertjes, dat is ontspanningstherapie voor mij, beter dan bij de psycholoog."

zegt Sigrid. Ze woont samen met dochter Jana (10) in Buizingen. Haar tuin is niet zo groot, maar Sigrid benut bewust elk hoekje en plekje, zelfs de muren en de schuttingen. Daar heeft ze druifjes en tomaten geplant, onder de trampoline scharrelen kippen. "Toen ik hier kwam wonen was het een doorsnee tuin: een groene grasmat met dorre plekken en bloemenborders erlangs. Ondertussen groeit het lekkers overal. "Mijn tuin is voor mij een vorm van bewust leven: niks verspillen, maar juist genieten van wat er allemaal is. Omdat ik graag geniet, eet en kringlooptuinier ... Ik kies bewust voor gemakkelijk en nonchalant tuinieren met doorlevende plantensoorten, die weinig voor ziekte vatbaar zijn."

GROENE MICROBE

Het geheim van een levendige tuin? "De ruimte die je hebt, zo nuttig mogelijk maken," vindt Sigrid. Op die manier blijft het spannend en valt er altijd wel wat te ontdekken. En te leren: dochter Jana kreeg onlangs een complimentje op school omdat ze zoveel wist van de natuur! Samen met Jana geniet Sigrid volop van haar tuin en wil ze haar enthousiasme en ervaring

graag delen. "Het is leuk om de burens rond te leiden in mijn tuin, bloemetjes te laten proeven of zaadjes mee te geven. Het is zo fijn als een buurjongetje enthousiast is over die aardbeities en een plantje meeneemt voor thuis. Die groenmicrobe is besmettelijk, de Groenstraat is hier al een stukje groener geworden!"

ENTHOUSIAST GEDEELD

Sigrid is ondertussen ook Tuinverkenner. Dirk Buysse, medewerker natuur van de provincie Vlaams-Brabant: "Onze Tuinverkenners zijn 75 ambassadeurs die genieten van hun tuin en hun ervaringen en enthousiasme graag delen. Vanuit de provincie willen we mensen stimuleren om op een biodiverse, duurzame en klimaatvriendelijke manier om te gaan met hun tuin. En we helpen daar graag bij: het Provinciaal Steunpunt Tuinen beantwoordt online je tuinvragen, binnen de tien dagen. We werken daarvoor samen met een heel aantal tuinexperten."

**SAMEN MET DE TUINVERKENNERS
HELPEN WE MENSEN OM
TE GENIETEN VAN HUN DUURZAME
EN KLIMAATVRIENDELIJKE TUIN.**

*Dirk Buysse
provincie Vlaams-Brabant*

TUIN VAN MATHIAS VANDEN AUWEELE

Heverlee

De tuin van Mathias Vanden Auweele is lang en smal: 25 m diep, maar amper 2,5 m breed. Bij de verbouwing van het huis maakte Mathias de tuin veel toegankelijker met een groot glazen schuifraam. Mathias plaatste ook een tuinhuis met daarachter een compostbak. De siertuin vormde hij om tot een moestuin met een kleine serre en een kruidentuin.

**EVEN IN DE TUIN
ELKE DAG: HOE DRUK
HET OOK IS,
HET MAAKT JE HOOFD
METEEN LEEG.**

Mathias Vanden Auweele

EEN SLIMME TUIN MAAKT JE LEVEN FIJNER

Hoe belangrijk is een tuin? Voor Mathias Vanden Auweele is het een must. "Ook al wonen we in een stedelijke omgeving, toch was een tuin voor mijn vrouw en mij echt een vereiste. Net om die tuin hebben we dit huis gekocht."

Als Mathias thuiskomt na z'n werk, gaat hij graag even door de tuin. "Toen we het huis kochten vond ik de tuin al redelijk mooi, maar het was een nogal typische "siertuin". Het huis zelf hebben we grondig verbouwd en aan de achterkant opengemaakt, zodat de tuin en het huis veel meer in elkaar overliepen. We hebben alle koterijen afgebroken en een terras gelegd

van gerecycleerd composietmateriaal, dat onderhoudsvriendelijk en duurzaam is. Achter in de tuin kwam een tuinhuis van 2 op 2 meter met daarachter een compostbak. Een geweldige beslissing, want zo hadden we geen groene gft-bak meer nodig. Die moesten we voordien telkens door het hele huis rijden, dat heb je met een rijwoning. Een slimme tuin maakt je leven fijner.”

ALLE BEETJES HELPEN

Goed voor het milieu én goed voor jezelf, dat gaat samen. En ja, alle kleine beetjes helpen. Dirk Buysse van de provincie Vlaams-Brabant: “Koterijen weg en meer groen aanplanten, dit is een mooi voorbeeld van hoe je je tuin klimaatbestendig kan maken. Want minder verharding zorgt ervoor dat er meer water in de bodem kan dringen en planten maken van je tuin een aangename plek om te vertoeven op warme zomerdagen. Als je weet dat er in Vlaams-Brabant 8 tot 9 % van de oppervlakte

tuin is en dat meer dan 80 % van de Vlaams-Brabanders een tuin heeft, dan kunnen al die kleine ingrepen samen een groot verschil maken.”

NATUURLIJK GEGROEID

De nectarineboom die er al stond, mocht blijven. Mathias: “Die is niet inheems, maar levert elk jaar veel vruchten.” Ernaast ligt de kleine moestuin met radijs, courgette, rabarber ... “Onze oogst is beperkt, maar we genieten er wel van.” In een kleine serre van 1,5 op 2 m groeien de tomatenplanten. Mathias zaaide ook wilde bloemen voor vlinders en insecten. Tegen de scheidingmuur met de burens staat een jonge druivelaar en klein fruit als frambozen, aalbessen en kiwi’s. Mathias: “Heel het project is natuurlijk gegroeid, zonder al te veel voorbereiding, maar ik leer elke dag bij. En geniet.”

**ALS JE WEET DAT MEER DAN 80 %
VAN DE VLAAMS-BRABANDERS
EEN TUIN HEEFT, DAN MAKEN AL
DIE KLEINE DUURZAME MAATREGELEN
SAMEN ECHT HET VERSCHIL**

*Dirk Buysse
provincie Vlaams-Brabant*

EEN VERGROENINGSPROJECT OPSTARTEN IN JE TUIN? ZO DOE JE DAT.

Leer je tuin en jezelf kennen. Kijk eens goed rond. Wat is er en wat is er niet? Wat zou je graag willen en wat wil je zeker weg? Ben jij iemand die graag veel in de tuin bezig is, of geniet je meer van het kijken en lekker zitten? Al deze vragen helpen je om in te schatten hoe arbeidsintensief je nieuwe of heraangelegde tuin mag zijn.

STAP 2 zoek advies

Je bespaart jezelf veel - onnodige - kosten door een ervaren oog naar je tuin en je tuinwensen te laten kijken. Wat is haalbaar, met die bodem, die lichtinval, vochtigheid en oriëntering? Een afspraak met een tuinarchitect die duurzaam meedenkt, is een goede start. Of klop aan bij een organisatie als Velt, die adviseert en informeert over moestuinen en siertuinen. Als je een grotere tuin hebt met een link met het landschap, geeft het regionaal landschap van jouw regio je advies over de beplanting, met heggen, houtkanten of een mooie hoogstamboomgaard. En ook het Provinciaal Steunpunt Tuinen (via www.vlaamsbrabant.be/steunpunt-tuinen) geeft je online antwoord op je tuinvragen.

BIODIVERSITEITSTOETS

Bereken welke impact jouw project heeft op de natuurwaarde van de site en hoe je de biodiversiteit kan verhogen op

www.biodiversiteitstoets.be

STAP 3 hoe is je bodem?

Wil je veel aanplantingen doen of met een moestuin beginnen? **Dan is het interessant om eerst een bodemanalyse uit te voeren.**

Op de website van Velt (www.velt.be/bodemanalyse) vind je een handig overzicht van labo's die zo'n bodemanalyse uitvoeren. Naast het bodemtype kom je ook meer te weten over de zuurtegraad en voedingstoestand van je tuingrond. Zo pas je je planten aan aan de bodem in plaats van omgekeerd. De juiste plant op de juiste plaats!

STAP 4 zet een compostbak op je plan

Met een compostvat of -bak zet je je tuin- en keukenafval en je gemaaide gras om in compost. Om de kringloop te sluiten zeef je je compost en gebruik je die in je moestuin, tussen struiken en in dunne laagjes op je gazon.

STAP 5 voorkom groenafval

Hou bij de nieuwe plannen voor je tuin ook al rekening met toekomstig snoeiafval:

kies de juiste planten, aangepast aan de grootte van je tuin, en zorg dat ze op voldoende afstand van elkaar staan, zodat ze volledig kunnen uitgroeien. Dat scheelt je een hoop snoeiwerk en tuinafval.

STAP 6 denk in fases

Je tuin duurzamer, biodiverser en klimaatvriendelijker maken hoeft geen groots opgezet project te zijn. **Met kleine ingrepen kom je al een heel eind.** Voor een grote(re) tuin is de combinatie van planning en goed advies ideaal, zo kan je het hele project in fases afwerken, dat is ook nog eens budgetvriendelijker.

KLIMAAT- EN NATUURSUBSIDIES

De provincie Vlaams-Brabant geeft subsidies aan natuurprojecten die een meerwaarde bieden voor de biodiversiteit. Ook duurzame milieu- en klimaatprojecten die bijdragen aan de ambitie van de provincie Vlaams-Brabant om klimaatneutraal te worden, kunnen rekenen op steun. Door een samenwerking aan te gaan met één van de mogelijke aanvragers van deze subsidies kan je project in aanmerking komen.

Subsidie voor duurzame biodiversiteitsprojecten

Voor wie?

- ▶ Regionale landschappen
- ▶ Erkende milieu- en natuurverenigingen
- ▶ Terreinbeherende natuurverenigingen

Meer info:

www.vlaamsbrabant.be/subsidie-biodiversiteitsprojecten

Subsidie ondersteuning gemeentelijk natuurbeleid

Voor wie?

- ▶ Gemeenten

Meer info:

www.vlaamsbrabant.be/subsidie-gemeentelijk-natuurbeleid

Subsidie voor duurzame milieu- en klimaatprojecten

Voor wie?

- ▶ Gemeenten
- ▶ Verenigingen

Meer info:

www.vlaamsbrabant.be/klimaatsubsidie

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever: Provincie Vlaams-Brabant, Provincieplein 1, 3010 Leuven - **Wettelijk depot:** D/2017/8495/25 - **Redactie:** Bart Claes en Anne Peeters - **Foto's:** Sigrid De Temmerman en Mathias Vanden Auweele
- **Druk:** Gedrukt op gerecycleerd papier en met inkt op plantaardige basis.

MEER INFORMATIE

Provincie Vlaams-Brabant

Dienst Leefmilieu - Dirk Buysse
Provincieplein 1 - 3010 Leuven
016 26 72 84 - levedetuin@vlaamsbrabant.be
www.vlaamsbrabant.be/levedetuin
www.facebook.com/levedetuin

Beleidsverantwoordelijke

Tie Roefs, gedeputeerde voor milieu en duurzaamheid
016 26 70 52 - kabinet.roefs@vlaamsbrabant.be

Regionale Landschappen Vlaams-Brabant

Groene Corridor

Houtemsesteenweg 23 - 1800 Vilvoorde
02 253 43 04 - info@rlgc.be

Zuid-Hageland

Schoolpad 43 - 3300 Hakendover
016 81 52 77 - info@rlzh.be

Dijleland

Interleuvenlaan 64 - 3001 Leuven
016 40 85 58 - info@rld.be

Noord-Hageland

Oudepastoriestraat 22 - 3390 Tielt-Winge
016 63 59 54 - info@rlnh.be

Pajottenland en Zennevallei

Donkerstraat 21 - 1750 Gaasbeek
02 452 60 45 - info@pajot-zenne.be